

toval ponovno v Perzijo v spremstvu 70 mož. Perzijski šah se je pustil natanko poučiti o razmerah na švedskem kraljevskem dvoru. Njegovo spoštovanje do kralja Švedov je skopnelo, ko je zvedel, da ima samo eno ženo. »To je najbolj čudno, kar sem čul v življenju«, je rekel šah. Fabricij je ostal nekaj let na perzijskem dvoru. Posrečilo se mu je, da je pripeljal s svilnatimi predmeti založeno karavano iz Perzije v Štokholm na Švedskem.

Od Fabricija ustvarjene trgovske zveze med severom ter Perzijo je uničila vojna med Rusijo ter Švedsko leta 1700. Neumorni pustolovec Fabricij se je slednjič naselil v Štokholmu, kjer ga je zalotila smrt leta 1729.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Občinska trošarina in vinska zbirca duhovnikov ter mašno vino. Kr. banska uprava je pred meseci razposlala vsem občinam Dravske banovine okrožnico II. št. 15.159 z dne 30. maja 1930, glasom katere je oproščeno obdavčenja z občinsko trošarino vse vino, preje to pri zbirci, torej tudi mašno vino. Banska uprava pristavlja v svoji okrožnici, da velja omenjena oprostitev do preklica.

Odbor za oceno vin. V Mariboru so imenovani v komisijo za oceno vin: Peter Mijovič, za njegovega namestnika Cvetko Robič; za člane pa: Srečko Robič, Ivan Janžekovič in Alojz Šiker kot vinogradniki, dr. Julij Pfrimer in Franc Gnilšek kot vinska trgovca, dr. Vilko Marin kot zdravstveni strokovnjak; inž. Ivan Mohorčič, ravnatelj poljedelske ogledne in kontrolne postaje v Mariboru kot strokovni referent in Josip Zabavnik, vinarski nadzornik kot kontrolni organ na ozemlju vinolohske postaje v Mariboru. Pred posebnim odposlancem ministrstva za polje

delstvo bodo člani strokovnega odbora za oceno vin zapriseženi. S tem so izvršene poslednje priprave za izvajanje novega zakona o vinu.

Doma je skrival denar naš sosed in kaj se mu je zgodilo? Tat je prišel ter mu je odnesel vseh 20.000 Din. Če bi pa denar naložil v Spodnještajerski posojilnici v Mariboru, pa bi mu ostalo 20.000 Din in še obresti! Pamet, pamet! Denar naložite v hranilnice! Pišite po položnice, da boste lahko tudi po pošti vlagali pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru.

Dovoljenje slajenja moštov. Kr. banska uprava v Ljubljani je z ozirom na to, da letošnji mošti ne bodo dosegli normalne sladkosti radi trajnega deževnega in hladnega vremena, dovolila slajenje moštov z rafiniranim sladkorjem do normalne sladkosti in sicer za sreze: Brežice, Krško, Novomesto, Celje, Šmarje, Konjice, Murska Sobota do 17%, Maribor levi breg, Ptuj, Dol. Lendava do 18%, Maribor desni breg in Ljutomer do 19%. To se mora tako razumeti, da oslajeni mošti ne smejo vsebovati večjo gradacijo kakor je zgoraj označena. Strogo je pa prepovedano slajenje mošta šmarnice ali moštov od drugih samorodnic (Klington, Izabela, Jork, Madeira itd.), kakor tudi mošta domačega grozdja, pomešanega z moštom teh samorodnic.

Novo sredstvo zoper rastlinske škodljivce »Garkon«. Glede tega nam poroča gospod Franc Vrečar, drevesničar v Vojniku, da ga je letos v poletju uporabljal na svojih obširnih drevnicah poskusoma zoper razne rastlinske škodljivce. Trdi, da so bili uspehi najboljši in da je »Garkon« prekosil vsa sredstva, kar jih je dosedaj uporabljal. Proti listnim ušem je škropil v največji vročini v poletju z »Garkonom«; uši so bile popolnoma uničene, listje je pa ostalo popolnoma zdravo in nepoškodovano. Gospod Vrečar priporoča to sredstvo iz lastne skušnje kot najizrazitejše sredstvo za škropljenje sadnega in lepotičnega drevja in zelja proti bolhačem.

Novi bankovci s 1. novembrom. S 1. novembrom bo predanih prometu za 40 milijonov dinarjev 10- in 100dinarskih novih novčanic, ki so bile natisnjene v tiskarni Narodne banke na Topčiderju.

*

Vprašanja in odgovori.

J. Bž. v Č.

Katero sredstvo zavaruje sadno drevje pred zajci?

Odgovor:

Vzemite polovico, 2 kg ugašenega apna in 2 kg ilovice. Tej zmesi dodajte 1/2 kg »Arbinola«, katerega ima edinole Kmetijska družba v Mariboru v zalogi. Te tri snovi dobro premešajte in namažite s to zmesjo drevesna debla, približno do 2 m višine. Ta preparat ne varuje samo drevja pred zajci in mrazom, ampak uniči tudi ves mrčes, ki se je za prezimovanje skrivil pod drevesno skorjo. Poleg tega pa ima ta preparat še to prednost, da je popolnoma neškodljiv rasti drevja in da ne vsebuje nobenega strupa.

Fr. Kom. v F.

Moje vino ima duh po sodu. Prosim, svetujte mi ravnanje in sredstva, s katerimi bi mogel ta duh odpraviti.

Odgovor:

Ako ima vaše vino le lahek, malenkosten duh po sodu, odpravite ga popolnoma s tem, da vino pretočite v čiste, dobro žveplane sode in da ga na ta način zadostno prezračite. Ako pa ima vino močan duh po sodu in ako se že pri vonju samem občuti plesnoba, je za ta slučaj edina rešitev živaljsko oglje, oziroma eponit. V tem slučaju pa vam svetujemo, da se obrnete na »Kemijski laboratorij za industrijo, kmetijstvo in trgovino v Mariboru«, mu pošljete vzorec pokvarjenega vina in tako boste z malimi stroški odpravili duh po sodu in izboljšali vino.

Fe. C. v O.

V moji kleti so se na vseh stenah pojavile stenske glivice. Ali so te gli-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Še sta bila grofa Zrinjski in Frankopan na svobodi, ko se je začelo zasliševanje grofa Tatenbaha v Gradcu. Njegov javni obtožitelj je bil komorni zastopnik na Nižje-Avstrijskem dr. Megerle, ki je trdil:

»Tatenbahova zveza z zarotniki je bila naperjena zoper cesarja, ker je Tatenbah obljubil grofu Zrinjskemu, da mu pomaga v dejanju in besedah, ker je vedel za zaroto Zrinjskega in se je meseca januarja 1670 izrazil, da se bo spomladi nekaj zgodilo, torej tudi na njega odpade del krivde. Tozadevni pismi grofa Zrinjskega je skrivil in sežgal; hrvatskega bana je v gradu Račje sprejel svečano ter ga slavil kot nepremagljivega vojskovodjo in mu celo prej napil kakor cesarju; svaril je Zrinjskega pred ojačenjem čet s pristavkom, da bi prišel sam, a se boji izdaje svojih lastnih ljudi; v istem času pa se je tudi ponujal gro-

43

fu Brennerju, da bo vse poizvedel po konjušniku Rudolfiju in je vsled tega odpotoval.«

Grof Tatenbah se je zagovarjal izpočetka zelo previdno. Kmalu pa je, kakor ni bilo spričo njegovega omahljivega značaja drugače pričakovati, vse priznal ter je zaprosil cesarjeve milosti, milosti, katero je v istem času skušal izprositi za njega tudi p. Emerik.

Grofa Tatenbaha je nadzoroval v ječi grajski stražmojster Jurij Vamprecht, ki je bil sedaj v službi grajskega stotnika grofa Brennerja. Imel je strog ukaz, da mora gledati na to, da ne pride grof Tatenbah z nikomur v dotiko ter tudi nikomur ne pošlje nobenega pisma. Če se tega strogega ukaza ne bi vestno držal, zgubi takoj službo in povrh ga še zadene stroga kazen.

Grof Tatenbah je občutil vso težo ječe. Prej navajen se gibati svobodno, uživati veselje, ukazovati ter se dati častiti, je bil sedaj v ozki, malo prijazni celici. Počasno so tekli dnevi in ničesar ni zvedel, kaj se godi zunaj, ali se kaj dela za njegovo rešitev, kaj je ukrenila njegova soproga, katero je prej tako bridko žalil.

Zdaj mu je stopilo vse pred oči, kako lahko mišljeno je ravnal z njo, kako ji je ranil srce s svojim obnašanjem, s kako nevhvaležnostjo ji je

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

vice škodljive in kako bi jih mogel uničiti?

Odgovor:

Stenske glivice v vinski kleti niso nikakor škodljive, nasprotno celo prav koristne. Te glivice uravnavajo s svojo življensko silo temperaturo in vsebino vlage zraka v kleti. Res je sicer, da pod gotovimi okolnostmi ne vplivajo dobro na vrenje vina, radi česar jih pa ni treba uničevati, ker je ta škoda, katero te glivice ob času vrenja pri vinu napravijo, tako malenkostna nasproti njih veliki koristi, da pač ne pride v poštev. Glivice lahko odpravite s tem, da pobelitate stene z beležem (ugašeno apno) in jih namažete s 5% maznim milom.

G. R. v P.

Ali shranjevanje poljskih sadežev, kakor repe, zelja in krompirja v vinski kleti resnično škoduje vinu?

Odgovor:

Kisla repa in kislo zelje ne smeta nikdar biti v vinski kleti! V sodih, oz. bačvah, kjer je vložena repa in zelje za kisanje, se stalno poraja vrenje octove kisline in te posode so vsled tega leglo in gnezdo bakterijev octove kisline. Ti bakteriji se z največjo lahkoto razširijo po celi kleti in le slučaj je, ako ne prodrejo tudi v sode, napolnjene z vinom. Kakor hitro pa pridejo ti bakteriji v dotiko z vinom, se razmnožijo z mrzlično hitrostjo vsled na novo pridobljene hrane in vino postane vsled tega cikasto. Tudi ocet sam in posoda od octa naj se ne shranjujejo v vinski kleti.

J. K. v O.

Ugleden vinski trgovec mi je namesto parafiranja sodov priporočal uporabo »Sodolima«. Prosim, poročajte mi, kakšno sredstvo je »Sodolim« in ako ima v resnici prednost pred parafinom?

Odgovor:

»Sodolim« je najnovejše sredstvo za konserviranje sodov in je rumenkasto rujave barve. »Sodolim« se pri uporabi

razgreje do 140° C in se vlije v popolnoma suh sod. Nato se sod začepi in preobrača na vse strani tako dolgo, dokler se vlija masa enakomerno ne razlije po celem sodu. Potem se sod odčepi in preostala snov »Sodolima« izlije iz soda. Odliti »Sodolim« se na hladnem zopet zgosti in se lahko uporablja še nadalje. — »Sodolim« ima prednost, da v sodih ne pušča nobenega duha po petroleju, katerega pač parafin vedno pušča. »Sodolim« se čvrsto spaja z dogami, prodre v lesne pore in se nikdar ne obletuje, kar se redno dogaja pri parafinu. »Sodolim« ima v stalni zalogi Kmetijska družba v Mariboru.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 11. oktobra so pripeljali špeharji na 41 vozeh 101 komadov zaklanih svinj, 16 voz krompirja, 3 čebule, 17 zelja in 2 sena. Svinjsko meso je bilo po 15—28 Din, špeh 18—24, krompir 0.75—1.50, čebula 2—2.25, zelje 0.75—1, seno 70—80, pšenica 2—2.25, ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 2, ajda 1.50, proso 2.50, fižol 2—2.50, grah 6—8. Kostanj surovi 2—2.50, pečeni 6—8. Kokoš 30—45, piščanci 25—75, raca 30—55, gos 65—75, puran 45—85. Česen 18, kislo zelje 4, kislina repa 2, gobe 1—3, jabolka 3—6, hruške 6—10, breskve 12, grozdje 6—10, mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 32—36, jajca 1.20—1.75, med 15—18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 10. oktobra se je pripeljalo 102 prašičev in 1 ovco. Cene so bile sledeče: Mladí prašiči 5—6 tednov stari eden po 80—100 Din, 7—9 tednov stari 150—200 Din, 3—4 mesece stari 250—300 Din, 5—7 mesecev stari 400—450 Din, 8—10 mesecev stari 550—650 Din, 1 leto stari 900—1000 Din, 1 kg žive teže 10—13 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Koza 175 Din. Prodalo se je 45 komadov.

Opozorilo, da prodaja radi prezidave zimsko blago za lastno in vse drugo za znižano ceno Anton Macun, Maribor, Gosposka ulica 16. 1266

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Bolfenk pri Središču. Katoliško prosv. društvo vprizori v nedeljo dne 19. oktobra ob treh popoldne v narodni šoli igro »Milnar in njegova hči«. Precej ganljivi prizori, vzeti iz vsakdanjega življenja polnoletnih ljudi vas bodo razvedrili. Želeti bi bilo, da se na povabilo igralcev in režiserja g. Franca Orešnika odzovete vsi, da vidite prosvetno požrtvovalnost ob tolikem gospodarskem delu. Zato v nedeljo dne 19. oktobra vsi, mladi in stari, na svidenje v bolfenski šoli. Bog živi!

Knjige.

Stojtel Ta letak smo priložili pred kratkim »Slovenskemu Gospodarju«. Ali ga še imate? Ali ste že naročili po ceni knjige na mesečno odplačilo? S 1. decembrom se začne vplačevanje. Da se vse potrebno uredi, odločite se čimprej! Ako pa bi kdo ne dobil tega letaka, pa misli naročiti knjige, naj piše ponj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

50 — 50 — 50 — 50 — štiri skupine knjig: I. skupina 10 knjig 50 Din — II. skupina 10 knjig 50 Din — III. skupina 4 knjige 50 Din — IV. skupina 4 knjige 50 Din. Danes oglas, čitajte!

Sejem! Pol zastoj, pol za denar — tako prodaja Tiskarna sv. Cirila knjige za to zimo. Berite današnji oglas!

DOPISE

Dortmund-Eving, Nemčija. Srebrno poroko sta obhajala v Dortmund-Eving v soboto dne 4. oktobra rudar Franc Veternik in njegova soproga Jožefa rojena Melanšek, doma iz Šoštanja. Zjutraj pri sv. maši so z žlahto prejeli sv. zakramente. Na tujem niso pozabili svoje vere, pa tudi ne da so Slovenci. Popoldne pri zabavi je tukajšnji moški zbor »Cecilijska« zapel več pesmi njima na čast. Mi pa smo zapeli svoje stare pesmi kakor »Lepa naša domovina« in druge. — Naše narodno življenje še tukaj ni ugašeno. Imamo svojo družbo, vsak mesec pojemo v cerkvi Hitanje,

Vsak mesec

Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

vračal njeno ljubezen, ki je bila pripravljena zanj žrtvovati vse.

Kaj pa je z njegovimi zavezniki? Kakšna usoda jih je zadela? Ali so na svobodi, ali so tudi zaprti, ali so kaj podvzeli, da ga rešijo?

Vse to je mučilo grofa Tatenbaha, ki je bil nestrpen ter skušal na vsak način zvedeti, kakšen je njegov položaj. Dobil je od Jurija Vamprehta, kateremu je šla usoda nesrečnega grofa k srcu, papir, da je mogel pisati. Napisal je pismo svoji soprogi, v to pismo pa je vložil še drugo za svojega prijatelja. Čakal je ugodne prilike, da izroči ti pismi kakí zanesljiviji osebi. Upal je, da bo na ta način pospešil svojo rešitev.

Ponudila se mu je taka prilika, a ravno to je bilo zanj pogubonosno.

* *

Nad Schlossbergom se je vlačila siva megla in črna noč je razprostrla svoja temna krila pred celico, v kateri je sedel grof Tatenbah pri slabo brleči luči. Od severa sem je pihal po Murski dolini oster veter, da je zvižgalo skoz odprtine močne trdnjave na Schlossbergu.

V tej noči se je plazila v temi na zapadni strani, tam, kjer se dviga strma skala proti

trdnjavi, neka temna postava vedno višje in višje. Nočni plezalec je zdaj dosegel previseči kamen ob zunanji strani trdnjave ter zagnal z veliko spretnostjo vrv do okna celice grofa Tatenbaha. Zagnal jo je tako, da se je vrv ovila okoli železnega droga in zdrknila na drugi strani naprej, katero je drzni plezalec vjel ter se tako dvignil višje in nazadnje se je oprijel z obema rokama možne železne mreže v oknu Tatenbahove celice.

Zdajci se je pogumni plezalec pojavil pred oknom Tatenbahove celice, iz katere je gledal nesrečni jetnik. Spoznal je takoj, da se mu je približal po tej nevarni poti nekdo, ki mu prinese poročilo od prijateljev, tolažbo, mogoče celo pomoč; morda je celo prišla prava ura, da pobegne.

Spoznal je takoj tega pogumnega moža, bil je namreč Rudolfi.

Grof Tatenbah odpre pozorno okno, katerega čuvaji iz neprevidnosti niso zaklenili.

»Rudolfi, ti mi prinašaš poročilo od mojih,« vzklikne ves razburjen ter nasloni glavo na mrežo, da bi bolje slišal sporočilo.

»Da, tako je, milostljivi gospod,« zašepeče Rudolfi, »prihajam iz Ogrskega, da vam sporočim pozdrave grofice Zrinjske in drugih ogrskih prijateljev.«

potem pa imamo zborovanje. Slovensko gledališče smo si že tudi uredili. — Brezdeinost in revščina je tudi pri nas velika. — Bog vas živi in našo lepo Jugoslavijo!

Rogoznica. V petek dne 10. oktobra je za vedno zaprla utrujene oči in zadnjič sklenila oslabele roke daleč na okoli pod imenom »teta Lizca« znana gdč. Elizabeta Arnuš iz Dornave. Prejšnja leta je v Kotmarivesi vzorno gospodinjala svojemu bratu Jankotu in z njim vred po plebiscitu za vselej zapustila prekrasno koroško zemljičo. Že tam si je v večnem strahu pred nediscipliniranimi tolpami nakopala neozdravljivo bolezen, ki ji je zdaj tudi podlegla. Bila je izredno dobrega srca in imela občudovanja vredno usmiljenje do bolnikov. Na njenih rokah so izdahnili oče, dva brata in sestra Meta. Zda je šla pa tudi ona, da se jim pridruži onkraj groba. Bodi ji blag spomin!

St. Peter pri Mariboru. Po naših vinskih goricač je postalo zopet veselo, saj se je pričela trgateg. Črički pejejo kar na vso moč, da nam spati res ni mogoče. Zato pa prešamo ter sode s sladkim vinskim moštom napolnjemo, da homo tupatam prijatelje povabil, pa po pameti ga tudi sami homo pili. — Pretečeni četrtek smo pokopali 85letno Črnko Marijo iz Metave. Naj v miru počiva! — Isti dan se je smrtno ponesrečil brat našega vlič. g. župnika Tkave Jurij. Pri spravljanju vinskega mošta ga je zadel rob sode na čelu tako močno, da je v par minutah izdihnil. Zapušča ženo in sedem večinoma še nepreskrbljenih otrok. Pokopan je bil v soboto na pokopališču pri Materi božji na Gorci, kjer naj v miru počiva! — Na Ponkvi pa smo le bili, čeravno nam je vreme precej nagajalo. Ogleдали smo si Slomškov rojstni dom, cerkvičo sv. Ožbolta, starodavni oreh, nakar smo pristvovali pozni službi božji, pri kateri nas je posebno iznenadilo zares lepo cerkveno petje. Popoldanske prireditve so se Ponkvljani v obilnem številu udeležili ter so tudi vse lepo pripravili, zakar smo jim dolžni veliko hvale!

Sv. Peter pri Mariboru. Pretečeni četrtek smo spremili k večnemu počitku telesne ostanke dobre in zgledne družbenice Marijine, nekdanje kmetice na lepem posestvu, pozneje prevžitkarice Marije Črnko iz Metave. Na sedmini je prednica Marijine družbe nabrala za afriške misijone 160 Din. Vsem darovalcem iskreni: Bog plačaj!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Možu dela čast in slava. Letos je obhajal gospod Roškar Ivan, minister v pokoju, doma pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah, 70letnico svojega rojstva. Z

vstrajno vnemo in neprekosljivo doslednostjo se je povspel s svojo prvotno ljudskošolsko izobrazbo tako daleč, da mu je zaupalo Njegovo Veličanstvo kralj vodstvo poljedelskega ministristva potem, ko je že prej deloval v vseh gospodarskih ustanovah pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in kot deželni poslanec v Gradcu ter kot državni poslanec na Dunaju, končno pa po preobratu v Beogradu. Radi svojega delovanja je bil ob izbruhu svetovne vojne več mesecev pod ključem z drugimi narodnimi mučeniki vred v Gradcu. Roškar Ivan je bil in je še danes pravi ljudski govornik. Vedno je bilo in je še sedaj njegovo geslo: Vse za kmeta! Njegovi govori so navdušili vsakega poslušalca za dobro stvar tako, da lahko smelo trdimo, da so Slovenske gorice tudi vsled njegove delavnosti zavedne in napredne tako, kakor malokatera pokrajina. V priznanje njegovih zaslug je imenovala tukajšnja Okrajna hranilnica Roškarja Ivana svojim častnim članom ter je poverila izvršitev spominške diplome gospodu profesorju Albertu Sirk. Ta diploma je razstavljena v izložbenem oknu tukajšnjega trgovca Antona Hraštelja. Gospod profesor Sirk je zelo dobro pogodil zamisel. V jesenski poldanski luči stoji na sliki jablana, s katere žare gledalca zrela jabolka, po jablani pa se vije vinska trta obložena z mnogimi grozdi. Roškar Ivan je z vso vnemo pospeševal sadjerejo in vinogradništvo. V ozadju leži na sliki boboten travnik, za njim pa se dvigajo lepe Slovenske gorice, obdelane njive polne jesenskih pridelkov: Roškar Ivan je pospeševal poljedelstvo. Na travniku je čreda govode: gospod Roškar Ivan se je posebno trudil za povzdigo živino reje. Travnik obroblja lepo vzbočena cesta: skrb za ceste je bila gospodu Roškarju najljubše delo. Celokupne Slovenske gorice želijo zaslužnemu možu zdravja in mnogo sreče do skrajne meje človeškega življenja!

Sv. Jurij ob Pesnici. Ob priliki blagoslovitve kapelice gospoda Mihaela Hlade je daroval gospod Hlade in njegovi sosedje za Dijaško kuhinjo v Mariboru 200 dinarjev. Bog povrni!

Ljutomer. Tudi mi bomo imeli čast slišati v nedeljo dne 19. t. m. v sokoški dvorani popoldne ob treh najboljšega našega mladega goslača umetnika Rupla iz Ljubljane. Naj te prilike nikdo ne zamudi! Pred kratkim je koncertiral z največjim uspehom v Ljubljani, v Mariboru in v Ptuju. Njegovo sviranje je čarobno. Umetnik je dovršil svoje študije na konzervatoriju v Ljubljani, v Pragi in v Parizu. Vstopnina je tako primerna, da lahko vsakdo pride. Nekaj točk nastopi že znani

koncertni baritonist Marijan Rus, kateri je že pred leti v tukajšnji cerkvi zapel s svojim orjaškim glasom lep »Ave Marija«. Isti dan zvečer koncertirata oba umetnika še tudi v Murski Soboti. Pridite v obilnem številu!

Kapela pri Radencih. Dne 8. t. m. se je peljal gospod Josip Maršik, restavrater v zdravilišču Slatina-Radenci v Muršćak k Plojevi zidanci po vino. Na potu tje je zgubil denarnico z vsebino okrog 10.000 Din. Kdor je denar našel, se prosi, da ga vrne lastniku proti primerni nagradi, ki mu bo bolj teknila, ko pa krivici obdržan denar. — Trgatev to ta teden večinoma končana. Vkljub deževnemu vremenu, ki letos vinogradnike jako draži, bo pa vinska kapljica prav dobra, pri nekaterih bo skoro dosegla lansko kvaliteto. Kar se množine tiče, seveda lansko prekaša. Treba nam je samo nekaj vinskih kupcev, ki bi nam del te zlahtne kapljice odpeljali in pre, napolnjene kleti malo olehkotili.

Smartno ob Paki. Vlomilce imamo pri nas. Dne 1. oktobra po noči so skušali vломiti v naš poštni urad. Najprej so nakradli orodja za vlom v železniški shrambi za orodje in pri lesnem trgovcu g. Opresniku, nato so šli na delo. Že so skoraj vlomili, kljub temu, da so vrata nova in močna in se tako odpirajo, da jih je težko s silo odtrgati, a jih je nekdo moral motiti, ker so tako naglo zbežali, da še orodja niso utegnili vzeti s seboj. — Po noči dne 9. oktobra so pa vdrali skozi streho v Podgori v stanovanje Ane Šumljak. Slučajno je imenovana to noč pozno prišla domov in opazila vlomilce. Klicala je na pomoč sosedice in tako naglo so jo pobrisali vlomilci, da je pozabil eden tam klobuk in obuvalo. — Trgatev je pri nas zelo obilna. Žal je deževno vreme povzročilo gnitje grozdi. Trgatev bilo treba nekoliko pospešiti, zato kapljica ne bo tako dobra, kakor smo pričakovali. Graje vredno je, da so nekateri posestniki taki, da ne morejo pustiti grozdi dozreti, kljub temu, da imajo samo izabelo, kateri deževje ne škoduje in to grozdi ne gnije. Raje pije kislino vino, samo da je več pijače. S svojo prezgodnjo trgatvijo prisili tudi druge k enaki trgatvi. — Dne 10. oktobra so bilf taki nalivi v vsej okolici, da se je Paka kljub hitremu odtoku razlila po travnikih in njivah ter vdrla voda nekaterim posestnikom v kleti, hleve in celo v eno stanovanje. Bil smo po noči brez električne luči in okrajna cesta je bila na več mestih pod vodo. V Gavcah se je pa utrgal plaz zemlje in skoraj zasul hišo Valenta in Mar. Pirnat, ki sta morala iskati zavetišča pri sosedih. Našla sta ga začasno pri posestniku Dvornikovi.

»Nikar me ne zasmehuj s takim nazivom,« odvrne grof žalostno, »visoki gospod je postal reven jetnik, ki mu je obupati, če ne pride kmalu pomoč. Kaj pa dela grofica Zrinjska, kaj njen soprog in Frankopan, v kakšnem stanju je zarota,« vpraša grof Tatenbah hlastno.

»Vse dobro, gospod grof. Milostljiva gospa grofica priporoča, da vztrajate in ničesar ne izdate. Računajte na njo, ona bo storila to, kar je vam obljubila. To je glavno, kar naj vam povem. Ne upam se dalje govoriti. Slišim namreč, da se bliža straža. Če imate kako pismo, dajte mi ga hitro!«

»Tu imaš pismo za mojo soprogo, v njem je drugo za grofa Thurna. Izroči gotovo! Ko bom zopet prost, te bogato obdarujem. Pozdravi grofico Zrinjsko!«

Grof Tatenbah izroči s tresočo se roko pismo, ki ga Rudolfi vtakne v svojo oblačko ter reče za slovo:

»Potolažite se! V kratkem se bo več podvzelo za vas. Ne bodo pozabili na vas!«

»Jaz pa ne na te,« zagrmí nato tuj glas za Rudolfijem. Prišel je ta glas iz ust krepkega moža Jeremija Konrada, ki je stal spodaj ter gledal

proti Tatenbahovemu oknu, kjer je zapazil nočnega obiskovalca.

Toda kakor blisk se je spustil Rudolfi po vrvi, se oprjel prvega oporišča ter se kakor verica spuščal od skale do skale vedno nižje in nižje.

Konrad mu je sledil ter je klical še dva arkebusirja, ki sta sprožila puške za bežečim: Oster odmev, zdelo se je, kakor da bi nekaj zaječalo — potem pa je bilo vse tiho.

V tem trenutku se je privlekla neprodirna megla sem gor od Mure. Nastala je taka tema, da človek še svoje roke ni mogel videti.

»Grom in strela,« zakolne Konrad, »ušel nam je, nikamor ne vidimo. Ne morem ga zasledovati, počakati moramo, da se zdani. Jutri zjutraj bomo na vse zgodaj pogledali, če najdemo kako sled.«

Preklinjaje se je vrnil Konrad z obema vojakoma, naročivši jima, da morata o tem molčati, sicer bi njim vsem slaba predla.

Bilo je dan pozneje. Grof Tatenbah je bil razburjen. Rudolfijev obisk je prišel tako nepričakovano, da ni mogel vprašati v naglici za najvažnejše stvari. Hudo ga je mučila negotovost,

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
o Mariboru, Rovoška c. 5

Sv. Križ nad Mariborom. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo dne 26. oktobra, popoldne ob treh igro »Posestrimic. Cisti dobiček prireditve je namenjen prosvetnim potrebam društva. Vabite se domačini in okoličani k obilni udeležbi te prireditve.

Slov. Bistrica. V nedeljo dne 19. oktobra se bo obhajal na prijaznem griču v Ritoznoju praznik sv. Marjete. Cerkvica sv. Marjete je popolnoma prenovljena in gotovo najlepša podružnica v dekaniji. Slovesnost blagoslovitve bo opravil monsignor Vreže. Patrocinij se na vsak način vrši to nedeljo. Za prenovitev podružnice je daroval g. Alojzij Kranjčič 500 Din. Da bi ga mnogi posebno v nedeljo posnemali!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Prostovoljno gasilno društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. priredi v nedeljo dne 19. t. m., popoldne po večernicah v prostorih nove šole komedijo: »Maks v škripcih. Po igri prosta zabava v gostilni g. Senčarja. Prijatelji smeja od blizu in daleč, pridite!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Veselo pokažete toplice na predvečer dne 5. oktobra v Rokovcih je naznanjalo radostno vesti, da se naslednji dan vrši blagoslovitev prenovljene vaške kapela. Na mestu, kjer stoji danes kapela, je bil leta 1791 postavljen trioglat steber. Za njega so za dobrobit vneti vaščani kupili opekó od podrté cerkve sv. Kunigunde na Lahončaku in jo tudi skupno zvozili na mesto. Obnovitve potreben steber so vaščani l. 1891 podrti in pozidali sedajno kapelo. Leta 1907 je v njo udarila strela in jo hudo poškodovala. Zato je bila leta 1908 prenovljena in tedanjí od farne cerkve darovani kip Brezmadežna je bil zamenjan s sedajnim novim. Zeb časa je pa že zopet razjedel zid. Zato so vaščani, v svesti si namenov, za katere so jo pozidali predniki, si šteli v dolžnost, da jo prenovijo. Z darovanimi prispevki so se plačali stroški prenovljenja. Po blagoslovitvi smo se na rpedlog gospoda kaplana spomnili potreb tomaževskega Društvenega doma ter zanj darovali 164 Din.

Sv. Primož na Pohorju. Umrl je dne 4. t. m. Janez Lorenci, po domače stari Bučnik. Dopolnil je 76 let. Z neumorno delavnostjo in skromnostjo si je ustvaril precejšnjo premoženje. Nevenljivih zaslug si je pridobil za župno cerkev. Mnogo predmetov v cerkvi, tako pred vsem krasno nebo, bode dolga leta pričalo o gorečnosti rajnega očeta za čast božjo in lepoto hiše božje. Bil je tudi nad 20 let cerkveni ključar. Po njegovi spodbudi so se kmalu po vojni nabavili novi zvonovi, h ka-

Nov vozni red

veljaven od 5. oktobra 1930, z zimskim voznim redom avtomobilnih prog. — Cena 2 Din. — Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

terim je sam največ prispeval. Dne 6. oktobra smo ga ob veliki udeležbi ljudstva položili k večnemu počitku. Bodi mu Bog obilen plačnik za vse dobro, kar je storil v svojem življenju!

Socka. V nedeljo dne 19. t. m. ob treh popoldne bo sestanek cestnih interesentov za gradbo nove ceste Frankolovo—Dobrna. Vsi, ki se zanimajo za to novo cesto, ste uljudno vabljeni na sestanek. — Odbor.

Verstvo in nedostatek verstva v narodih.

Priobčil A. K.

Majhen je slovenski narod. Njegovi mogočni sosedje so jako skrcili njegove meje, uničiti ga niso mogli. Niti silni turški napadi, niti besni protestantski navalni mu niso mogli dosti škodovati. Slovenski narod se je ohranil, ker se je zvesto držal svoje katoliške vere. Podobne zglede imamo v svetovni zgodovini. Tu opazujemo paganske narode, ki so dolgo napredovali, a polagoma je začela njihova moč pešati, in nekateri so celo izginili iz zgodovine. Vzroki za to so bili največkrat v njihovi veri. Dokler so bili zvesti svoji veri, dasi paganski veri, je njihova moč rastla. Molili so sicer malike, pa molili so jih v dobri veri, in Bog je te njihove molitve gotovo za dobro vzel, ker sv. Avguštin pravi, da je človeška duša po svoji naravi krščanska. Ko so se ti narodi pa udali razuzdanosti in mehkužnosti, ko je vera nehala biti

njihovo ravnilo, tedaj so nastopili rakovo pot, njihova slava je začela bledeti in prišli so pod tujo oblast ali so celo izginili. Naj navedem tukaj nekaj zgledov iz svetovne povestnice.

I. Egipčani.

Egipčani in njihovi južni sosedje Etiopci so bili zelo pobožni ljudje. Verovali so v posmrtno življenje; verovali so, da bodo dobri poplačani, hudobni pa kaznovani. Po njihovi veri uživajo zveličani neizmerno veselje; stanujejo na čarobnem otoku, katerega obteka in namaka nebeški Nil. — Vsled neizrečene sreče darujejo tam bogovom v zahvalo in čast neprestane daritve. Muke pogubljenih so strašne. V grobu kralja Ramsesa so upodobljene v 75 oddelkih. Tam se vidi, kako so pogubljene topli, pekli, mučili itd.

Egipčani so silno živo verovali v posmrtno življenje. Vera v neumrjočnost duše jim je bila vodilna misel. To njihovo trdno vero so občudovali Grki in drugi narodi. Za duše rajnih so opravljali različne molitve. Iz raznih napisov še dandanes spoznavamo, da so za rajne darovali goveda, gosi, kadilo, pivo, kolače in druge dobre darove, o katerih so mislili, da jih uživajo bogovi.

Vse življenje pri Egipčanih je prešinjala verska misel. Zato so duhovnike zelo spoštovali, ne le, ker so opravljali sveto službo bogovom, ampak tudi zato, ker so bili izobraženi možje in so z dobrimi nasveti ljudstvu veliko koristili. Duhovniki so morali bolj popolno živeti kot drugo ljudstvo. Imeli so zelo stroge poste, enkrat so se morali postiti kar 42 dni zapored, da bi zatrli v sebi kal 42 smrtnih grehov, o katerih poročajo egiptovska izročila. Tiste dni jedi niti soliti niso smeli, da bi tembolj zatirali v sebi poželjivost po jedi. Duhovniki so bili zgled modrosti, čistosti in mravnosti. Drugi Egipčani so smeli imeti žen, kolikor so jih zamogli prerediti, duhovnikom je bilo dovoljeno imeti le po eno. Duhovniki so opravljali službo božjo, gojili so znanost in

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodilaj iz misijonov »Mladostni navihaneec — postane redovnik« in mične zgodbe za decó.

Slane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Se danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

kaj je z Rudolfijem. Kakšna je njegova usoda? Ali je srečno ušel? Ali je morda bil ustreljen? In pisma? Gorje, če pridejo komu drugemu v roke, potem je zgubljen.

Ta negotovost ga je popolnoma zmedla. Tresel se je kakor otrok, ki se boji očetove šibe. Tvoj mu je pokrival čelo, hotel je moliti, toda ni mogel, njegove misli so bile preveč raztresene. Pobegnil bi, toda težka vrata celice mu zapirajo pot. Vsak večji šum mu je vzbudil sum, da prihajajo vojaki, ki ga odvedejo na morišče. Vsak trenutek bi mogel vstopiti strogi mestni sodnik Peter Volk ter mu naznaniti strašno smrtno obsodbo.

Zdajci se slišijo krepki koraki pred celico. Zagrmel je močni glas Jurija Vamprehta, duri so se odprle, in zares je strogi mestni sodnik Peter Volk stal pred potrtem grofom.

Kaj pa je to? Mestnega sodnika obraz, ki je vedno kazal najresnobnejše poteze, je bil danes prešinjten s čudovito prijaznostjo in milobo.

Vljudno ga je pozdravil in rekel:

»Gospod grof, vem, da me smatrate za svojega nasprotnika, ker so moji nazori in moja služba v navzkrižju z vašim početjem. Težko mi je bilo dosedaj dokazati, da nikakor nisem nasprotnik vaše osebe. Zato pa me tem bolj veseli, da

vam morem danes sporočiti, da vaša stvar ne stoji tako slabo, kakor morda vi sami mislite.«

Grof Tatenbah se je veselo zganil, žarek upanja je zadel njegovo razburjeno srce. Vedel je, da mestni sodnik resnobno govori, saj je bila pri možu stroge resnice takšna šala izključena.

»Torej sem svoboden,« radostno vzdihne grof Tatenbah.

»To še ne,« odvrne mestni sodnik, »toda krynikov meč je, hvala Bogu, sedaj vtaknjen v nožnico.«

Grof Tatenbah je pogledal mrko v tla, pričakoval je več.

»Sodišče je izdalo sodbo,« je nadaljeval Peter Volk, »in ni izreklo smrtne obsodbe.«

»In kakšna je moja usoda,« vpraša grof ves nemiren.

Mestni sodnik potegne izpod plašča pergament ter prečita jetniku sodbo z dne 9. oktobra 1670, ki se je glasila tako, da se vzame grofu vse službe ter se ga obsodi na denarno globo. Tudi ostane še dalje v zaporu. To pa vse radi tega, ker preiskava dosedaj nič ni dognala, kar bi kazalo na veleizdajstvo. Vendar pa zasluži izvanredno kazni, ker je podpiral grofa Zrinjskega pri njegovih slabih namenih.